

Skolepolitisk program for Norsk Lektorlag

1 Kunnskaper og ferdigheter

- Skolens hovedoppgave er formidling av kunnskaper og ferdigheter.
- Skolen har en viktig dannelsesoppgave, formulert i den generelle delen av læreplanen, hvor konsentrasjon, nøyaktighet og utholdenhet er grunnleggende forutsetninger for å lykkes. Skolens dannelsesoppdrag skal inngå som en integrert del av skolens arbeid med elevenes faglige utvikling.
- Godt faglig læringsarbeid skal stå sentralt på alle trinn, og er den beste vei til trivsel i skolen.
- Skolens teorifag skal bygge på akademiske tradisjoner. Lektorutdanningen i skolens fag skal ligge tett opp til universitetenes vitenskapsfag.
- Lærestoff og undervisning skal være av en slik art at vurderingen av elevenes prestasjoner kan baseres på forutsigbarhet og objektivitet.

2 En nasjonal skole

- Det er et statlig ansvar å sikre alle en fullverdig grunnopplæring, og skolens virksomhet skal bygge på felles nasjonale mål og standarder.
- Undervisningstimetallet i hvert fag skal være forpliktende. Med undervisning forstås at elever arbeider under ledelse av faglig kompetent lærer enkeltvis eller i grupper.
- Skriftlige avgangsfag skal prinsipielt avsluttes med sentralt gitt eksamen med ekstern sensur.
- Både ungdomstrinnet og videregående skole skal avsluttes med muntlig eksamen i minst ett fag med ekstern førstesensor.
- Alle former for eksamen skal kunne ut i en individuell vurdering, og må ikke gjennomføres på en slik måte at vurderingen av den individuelle prestasjon blir vanskeliggjort. Eksamensordningene i skriftlig, muntlig og praktisk må være slik at de fjerner muligheten for juks og plagiering.
- Det må utvikles nasjonale vurderingsstandarder for både eksamens- og standpunkt karakterer.
- Faglærere må sikres tilstrekkelig tid til å foreta en faglig forsvarlig standpunkt vurdering. Det er faglærers profesjonelle ansvar å vurdere om rammer og grunnlag for standpunkt vurdering er forsvarlig eller ikke.
- Nasjonale prøver bør være standardiserte slik at det faglige nivået kan kartlegges klassevis og skolevis. Komparative analyser etter kartleggingen av det faglige nivået kan bør kunne gjennomføres på kommune- og fylkesnivå.

- Kollegialt faglig samarbeid mellom faglærere skal ikke begrenses til den enkelte skole. Digitalt faglig samarbeid på tvers av skoler kan bidra til å sikre nasjonal kvalitet. Ved pålagt kollegialt faglig samarbeid må skoleeier stille nødvendige ressurser til disposisjon.
- Det er viktig at norsk skole holder god internasjonal standard, og at Norge deltar i internasjonale komparative studier av kvalitet i skolen.
- Bruk av målstyringsprinsippet i skolen må begrenses. Dokumentasjonsarbeid og byråkratiserende prosedyrer må reduseres slik at tid til for- og etterarbeid til undervisning prioriteres.

3 Den profesjonelle lærer

- Læreren skal forvalte våre kunnskapstradisjoner og pedagogiske innsikt, og være kulturformidler og oppdrager.
- Den faglig og pedagogisk dyktige lærer, som er engasjert og profesjonell i sin yrkesutøvelse, er selve forutsetningen for en god skole.
- Bare solid faglig utdanning muliggjør god faglig utvikling og fornyelse i skolen og hos den enkelte lærer.
- Ved å tilrettelegge, tolke og forklare lærestoffet, og sette det inn i en større sammenheng, spiller læreren en avgjørende rolle i elevenes læringsprosess.
- Læreren skal stimulere elevene til å yte sitt beste ved at de lærer seg god studieteknikk og reflekterer over egne læringsprosesser.
- Det er lærerens oppgave og ansvar å fortolke og konkretisere læreplaner og velge den mest hensiktsmessige undervisningsmetode
- Det er den enkelte faglærers ansvar å velge undervisningsmetoder basert på relevant kunnskap og profesjonelt skjønn og til beste for den aktuelle elevgruppen.
- Bruk av IKT og andre pedagogiske verktøy må skje på fagenes premisser og styres av faglærer. Faglærerne på den enkelte skole skal ha reell mulighet til å velge læremidler i de ulike fagene, både tradisjonelle lærebøker og digitale læremidler.

4 Skoleslagenes egenart

- De ulike skoletrinn og skoleslag, fra barnetrinnet til fullført videregående skole, må få anledning til å utvikle sin egenart med hensyn til mål og arbeidsmåter.
- De studiespesialiserende og yrkesfaglige programmene i den videregående skole må få utvikle sin egenart både innen teoretiske og praktiske fag og på den måten bidra til et variert skoletilbud.
- For hvert enkelt yrkesfaglig utdanningsprogram må det være egne læreplaner i fellesfag.
- Det er viktig at det både faglig og metodisk er tydelig progresjon i grunnopplæringen.
- I grunnskolen bør den faglige opplæring stå sentralt helt fra skolestart.

- Det bør være faglige vurderingsordninger som gjør det tydelig hva som er forventet progresjon og faglig nivå gjennom hele grunnskolen.
- Bare de studiespesialiserende og studieforberedende programmene skal gi generell studiekompetanse.
- Samarbeidet mellom studiespesialiserende utdanningsprogram og høyere utdanningsinstitusjoner må styrkes og utvikles.
- Det skal være anledning til å innføre organisatorisk differensiering på alle trinn i tilfeller der dette er pedagogisk hensiktsmessig som ledd i tilpasset opplæring.

5 Gode rammebetingelser

- Det er et statlig ansvar at skolen får de nødvendige ressurser og drives i overensstemmelse med lover og forskrifter. Staten og skoleeier har sammen et overordnet ansvar for å sikre opplæringens kvalitet.
- Privatskoler og andre opplæringstilbud er positivt som supplement og korrektiv til den offentlige skolen.
- Det er skoleeiers ansvar at undervisningen foregår i hensiktsmessige lokaler og i grupper som har riktig størrelse og sammensetning ut fra pedagogiske vurderinger.
- Det er en hovedoppgave for skoleledelsen å rekruttere og beholde et høyt kvalifisert undervisningspersonale.
- Skoleledelsen skal legge forholdene til rette slik at hver enkelt lærer får tilstrekkelig tid til for- og etterarbeid, individuelt og gjennom samarbeid med kolleger. Tillit mellom lærere og ledelse er en forutsetning for å lykkes med dette.
- Rektor og annen pedagogisk ledelse skal ha skolefaglig og pedagogisk bakgrunn og skal ansettes på åremål.

6 Sikring av kompetanse

- Det skal være strenge opptakskrav til all lærerutdanning.
- Andelen av lærere med lektorkompetanse/mastergrad må øke på alle trinn i skolen. Krav til undervisningskompetanse på de forskjellige trinn må forskriftsfestes.
- All lærerutdanning skal vurderes jevnlig gjennom et nasjonalt kvalitetssikringssystem.
- Lærerne i grunnskolen og videregående skole skal ha fagutdanning i de fag de underviser i. Fra 8. trinn skal lærerne ha minst 60 studiepoeng i sine undervisningsfag.
- På ungdomstrinnet skal alle skoler normalt ha lærere med lektorkompetanse i de ulike fag.
- I studiespesialiserende program bør samtlige lærere ha utdanning på hovedfags- eller masternivå.
- Lærerne må gjennom jevnlig opplæring sikrest best mulig vurderingskompetanse.

- Faglige karriereveier og etterutdanning, betalt av arbeidsgiver på et relevant og faglig tilfredsstillende nivå, må tilbys alle.
- Alle må i løpet av sin yrkesaktive karriere gis anledning til videreutdanning, f. eks. i form av studieperioder av lengre varighet. Det bør forskriftsfestes rett og plikt til jevnlig, relevant etterutdanning. Pensjonsopptjening må fortsette i etterutdanningsperioden.
- Den enkelte faglærer har et profesjonelt ansvar for å holde seg oppdatert innen eget fagområde og etterspørre nødvendig etter- og videreutdanning.

7 En demokratisk og åpen skole

- Det pedagogiske personalet på hver enkelt skole må sikres reell innflytelse over egen skoles drift og utvikling. Autoritære maktforhold må motarbeides.
- Alle ansatte i skolen bør oppmuntres til å delta i en kontinuerlig og fordomsfri debatt om skolens innhold og drift, lokalt og nasjonalt.
- Den enkelte faglærer har en profesjonell plikt til å bidra med egne faglige vurderinger og til saklig opplysning i offentligheten om tilstanden i den offentlige skole.
- Personvern og personlig integritet må ivaretas både for personale og elever.
- Det skal være åpenhet for allmennheten om hver enkelt skoles daglige drift, indre prosesser, planer, lærerkompetanse, resultater og eksterne kontakter.